

EXPUNERE DE MOTIVE

Conform informațiilor oficiale puse la dispoziția cetățenilor români de către Institutul Național de Statistică, referitoare la evenimentele demografice aferente anilor 2014-2020, situația divorțurilor pronunțate prin hotărâre judecătorească definitivă sau pe cale administrativă, relevă următoarele:

- a.) În anul 2014 au fost înregistrate 27.100 divorțuri;
- b.) În anul 2015 au fost înregistrate 31527 divorțuri;
- c.) În anul 2016 au fost înregistrate 30497 divorțuri;
- d.) În anul 2017 au fost înregistrate 31147 divorțuri;
- e.) În anul 2018 au fost înregistrate 30857 divorțuri;
- f.) În anul 2019 au fost înregistrate 30197 divorțuri;
- g.) În anul 2020 au fost înregistrate 22785 divorțuri.

Datele statistice privind divorțurile, au fost colectate de către Institutul Național de Statistică, prin colectarea buletinelor statistice de divorț de la judecătorii, notarii publici și de la primăriile municipale, orășenești și comunale.

Însumarea acestor date, confirmă existența unei situații cel puțin îngrijorătoare deoarece, în România, într-o perioadă de 6 ani, au fost desfăcute, în mod oficial, un număr de 204.110 de căsătorii. Acest număr nu include și situația familiilor în care intervine fenomenul separației în fapt care, în acord cu prevederile art. 934 din Codul de procedură civilă, poate constitui motiv de divorț, doar după trecerea unui interval de timp de cel puțin 2 ani.

Chiar dacă există și cazuri de divorț în care soții consimt către acest deznodământ și nu au copii minori, născuți din căsătorie sau adoptați putând astfel uza de procedură administrativă privind desfacerea căsătoriei, procedura în cazul divorțului cu copii impune instanței de tutelă ca, odată cu pronunțarea divorțului, să hotărască și cu privire la raporturile dintre părinții divorțați și copiii lor minori, ținând cont, în principal, de interesul superior al copilului, așa cum dispune art. 396 din Codul civil.

În egală măsură, divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la numele de

familie pe care să îl poarte după divorț, exercitarea autorității părintești de către ambii părinți, stabilirea locuinței copiilor după divorț, modalitatea de păstrare a legăturilor personale dintre părintele separat și fiecare dintre copii, precum și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor, însă ipostază acesta reprezintă o situație ideală, rar întâlnită în practică, în care părinții posedă înțelepciunea necesară ocrotirii și respectării interesului superior al copilului.

În sfera divorțurilor care implică și stabilirea unui program de vizitare al copilului minor, Codul civil utilizează noțiunea de autoritatea părintească.

Prin autoritate părintească, se înțelege ansamblul de drepturi și obligații care privesc atât persoana, cât și bunurile copilului.

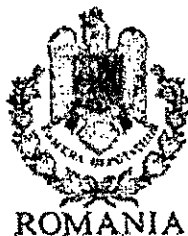
Drepturile și obligațiile aparțin, în mod egal, ambilor părinți și se exercită în interesul superior al copilului.

Autoritatea părintească se exercită până la data când copilul dobândește capacitatea deplină de exercițiu.

Printre drepturile și obligațiile părintești prevăzute la art. 487-499 din Codul civil și Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, pot fi amintite, prin raportare la obiectul de reglementare al prezentului proiect legislativ, următoarele aspecte privind exercitarea autorității părintești, după cum urmează:

- a.) dreptul și obligația de a crește copilul – însemnând că, părinții au dreptul și obligația de a crește copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, psihică și intelectuală, de educația, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit propriilor lor convingeri, însușirilor și nevoilor copilului;
- b.) dreptul de a lua anumite măsuri disciplinare față de copil fiind însă interzise luarea unor măsuri, precum și aplicarea unor pedepse fizice, de natură a afecta dezvoltarea fizică, **psihică sau starea emoțională a copilului**;
- c.) dreptul părintelui de a avea legături personale cu copilul.

Astfel, chiar dacă aparent am putea crede că traumele divorțului îi afectează în principal cei doi soți, în realitate, conform studiilor de specialitate realizate de către psihologi, copilul este ființa cea mai afectată de fenomenele negative din societate în general și de evenimentele din familie.

Rezultă așadar că, dezvoltarea multilateral armonioasă a copilului, este în directă legătură cu relațiile din cadrul familiei, care în cazul divorțului, evident sunt axate pe separarea părinților ajunși în punctul în care nu mai intenționează să revină la o stare de normalitate, pentru a putea continua căsătoria.

Ca efect direct, trebuie să ținem cont de faptul că, divorțul părinților minimalizează încrederea copilului în propriile puteri, dezvoltă sentimentul de vinovăție și agresivitate al acestuia.

Pe cale de consecință, statul român, este obligat să asigure toate măsurile necesare stopării sau limitării unui fenomen care a atins cote alarmante, respectiv fenomenul **alienării parentale**.

Din nefericire, cadrul legislativ actual nu conține o reglementare care să permită instanțelor de judecată luarea, în regim de urgență, a unor măsuri adecvate de protecție a copiilor minori, încă din faza incipientă a acestui tip de abuz psihologic de tip emoțional.

Ținând cont de toate consecințele care decurg din astfel de acțiuni și deoarece o parte importantă a copiilor, sunt supuși abuzurilor emoționale sau violențelor din partea părinților, din ignoranță, lipsă de educație sau rea-voința a acestora, fără ca autoritățile să poată lua măsuri ferme pentru protecția minorului supus alienării parentale, se impune implementarea, cu celeritate, a tuturor măsurilor legale necesare eliminării sau diminuării acestui tip de agresiune psihologică.

În lipsa unei reglementări care să vină în sprijinul copilului abuzat, specialiștii, psihologii și autoritățile asistă neputincioși la dramele copiilor supuși abuzurilor, de către părintele care exercită custodia minorului, astfel că, fată de cele de mai sus, supunem aprobării prezentul proiect legislativ ce are ca scop stoparea fenomenului alienării parentale și totodată armonizarea legislației în materia asistenței și protecției copilului, cu legislația europeană în vigoare.

Este important de menționat faptul că, dreptul copilului la o viață emoțională echilibrată nu poate fi încălcat sub nicio formă, iar statul are obligația de a ocroti acest drept prin toate mijloacele și pârgurile legale.

Mai mult, studiile de specialitate stabilesc faptul că, traumele suferite de către minori, în faza de dezvoltare emoțională și intelectuală, reprezintă punctul de plecare al dezvoltării de către acesta a unui comportament deviant, manifestat pe parcursul întregii vieți.

Din perspectiva legislației comunitare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a recunoscut, încă din anul 1994, dreptul copilului de a fi protejat în fața **alienării parentale**, condamnând statele care nu au pus în aplicare măsurile necesare sau au acționat cu întârziere în acest sens, or în acest moment, în legislația națională nu există niciun act normativ care măcar să definească acest tip de abuz psihologic.

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a decis că respectul pentru viața familială implică, în materia separației copiilor de părinți, obligația pozitivă a statului de a lua toate măsurile necesare, atât pentru a menține legăturile personale, cât și pentru a reuni copilul cu părintele său, ținând cont de Interesul superior al minorului (Hotărârea din 7 august 1996, pronunțată în Cauza Johansen împotriva Norvegiei, paragraful 52, și Hotărârea din 24 martie 1988, pronunțată în Cauza Olsson împotriva Suediei, paragraful 71).

Amintim că, în România, această problemă majoră a fost supusă atenției prin Dispoziția nr. 2 din 12.02.2016 a Colegiului Psihologilor, publicată în Monitorul Oficial al României a fost recunoscută **alienarea parentală** ca fiind o formă de abuz psihologic (emoțional) sever exercitată de către părintele alienator asupra copilului minor aflat în custodie, dispoziție care atât timp cât a fost în vigoare nu a generat absolut niciun rezultat cuantificabil și care a fost abrogată, fără o justificare temeinică, prin Dispoziția nr. 31/2021 publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1030/2021, dovedind practic lipsa de interes a acestei entități în a se implica real în această sferă de competență.

Prin Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014 la alineatul 2 al articolului 89 se face trimitere la "*abuz fizic sau mental*", iar articolul 197 al Codului penal incriminează infracțiunea de "*rele tratamente aplicate minorului*" ca fiind "*punerea în primejdie gravă, prin măsuri sau tratamente de orice fel, a dezvoltării fizice, intelectuale sau morale a minorului, de către părinți sau de către orice persoană în grija căreia se afla minorul*", faptă care se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

În practică, aceste măsuri, în mare parte, nu sunt aplicate părintelui alienator sau sunt aplicate cu întârziere și nu produc efectele dorite, respectiv protejarea interesului superior al copilului abuzat emoțional de părintele care, în mod legal sau în unele cazuri, prin reținerea forțată a minorului la domiciliul său, îl abuzează emoțional prin diferite metode, pentru a rupe legăturile cu părintele alienat.

În acest caz, părintele care este îndepărtat de copilul alienat, nu are nicio șansă să-și reia legăturile cu propriul copil.

Din acest motiv, prezenta propunere legislativă urmărește să creeze un instrument de protecție a copilului aflat în această situație.

Prin prezenta reglementare se instituie măsuri de protecție a copilului, victimă a părintelui alienator, protejând astfel legăturile de familie ale copilului cu părintele alienat, în acord cu articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, referitoare la dreptul la respectarea vieții private și de familie.

Pentru respectarea dispozițiilor art. 9 pct. 3 din Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, care prevede că statele semnatare vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinți sau de unul dintre ei, de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, în mod regulat, prezenta inițiativă legislativă creează cadrul legal pentru a se implementa, în mod corect și coerent, aceste reglementări pe care România are obligația să le respecte și să le aplice.

De asemenea, în baza dispozițiilor art. 19 din Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, care prevede că statele semnatare vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat, se elaborează un mecanism de protecție și de aplicare a unor sentințe judecătorești a instanțelor de judecată competente în domeniul protecției minorilor.

Prin reglementările propuse pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004, în situația abuzului emoțional, instanța va dispune consultarea, în regim de urgență, a copilului de către un medic specialist, care va stabili cu exactitate starea copilului și gradul de pericol în care se află acesta din perspectiva sănătății psihice, urmare a presiunilor fizice sau emoționale la care a fost supus, precum și a ambilor părinți, pentru a putea stabili cu exactitate măsura în care aceștia au capacitatea de a înțelege consecințele pe termen lung ale abuzului la care este supus copilul.

Fenomenul alienării parentale, poate fi diminuat doar prin măsuri legislative concrete, metode de depistare precoce, consiliere și intervenție psihoterapeutică în timp util.

Față de cele de mai sus, prezenta lege vine în întâmpinarea asistenței și protecției copilului, supus alienării parentale, ca formă de abuz psihologic (emoțional) sever manifestat asupra copilului, în vederea prevenirii și stopării acestui fenomen extrem de periculos.

Așadar, considerăm că promovarea prezentei propuneri legislative trebuie să se bucure de sprijinul întregii puteri legislative, pentru a conferi puterii executive, dar și puterii judecătorești instrumentele necesare prevenirii, combaterii și eliminării acestei forme de abuz emoțional care, prin efectele pe care le generează, afectează în mod ireversibil sănătatea, dezvoltarea și integritatea psihică a copiilor și a adolescenților.

Inițiator

Deputat Lilian SCRIPNIC

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative - „Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată”

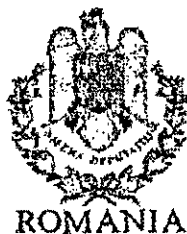
Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	Scripnic Lilian	AUR	
2	SIMION GEORGE NICOLAE	AUR	C
3	SORIN MUNCIACU	AUR	E
4	FOCȘA DUMITRU FLORIN	AUR	E
5	RUBU DANIEL GHEORGHE	AUR	
6	BADIU GEORGE	AUR	
7.	DUMITRU FLUCUR	AUR	-
8	DĂMUREANU RINGO	AUR	-
9	CHELARU MIRCIU	A.U.R.	✓
10	TANASĂ DAN	AUR	C
11.	DUMITRINA MITREA	AUR	C
12	Volepescu Bogdan	AUR	C
13	Enachi Reisor	AUR	
14	Lucian Florin Păscaru	AUR	C

LISTA

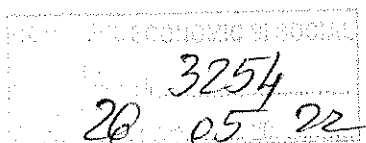
Suținătorilor propunerii legislative - „Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată”

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15	COLEȘA ILIE-ALIN	AUR	
16	Suciș Sebastian	AUR	
17	Ivănuta Cristian	AUR	
18	Albișteanu Mihail	AUR	
19	XIAGY VASILE	AUR	
20	AXILIA ADRIAN GEORGE	AUR	
21	Virus IANESCU	AUR	
22	Radeu Vicentiu Grădinaru	AUR	
23	POP DARIUS	AUR	
24	MTOICA CIPRIAN TITI	AUR	

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului republicată,

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articol unic – Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. Alineatul (1) al articolului 17 se completează și va avea următorul conținut:

„(1) Copilul are dreptul de a menține relații personale și contacte directe cu părinții, rudele, precum și cu alte persoane față de care copilul a dezvoltat legături de atașament, **abuzul emoțional exercitat asupra acestuia prin alienare parentală, fiind interzis.**”

2. Alineatul (4) al articolului 17 se completează și va avea următorul conținut:

„(4) În caz de neînțelegere între părinți cu privire la modalitățile de exercitare a dreptului de a avea legături personale cu copilul, instanța va stabili un program, **ținând cont de evaluarea psihologică a minorului, precum și a ambilor părinți, întocmită la solicitarea acesteia, pe parcursul soluționării litigiului** și în funcție de vârsta copilului, de nevoile de îngrijire și educare ale acestuia, de intensitatea legăturii afective dintre copil și părintele la care nu locuiește, de

comportamentul acestuia din urmă, precum și de alte aspecte relevante în fiecare caz în parte.”

3. După alineatul (4) al articolului 17 se introduce un nou alineat (4¹) care va avea următorul conținut:

„(4¹) Atunci când instanța constată că dreptul părintelui de a avea legături personale cu copilul, este afectat prin exercitarea unui abuz emoțional de natura alienării parentale asupra minorului, aceasta va obliga ambii părinți și la efectuarea unor ședințe de consiliere psihologică de specialitate.”

4. Alineatul (1) al articolului 94 se completează și va avea următorul conținut:

„(1) Prin abuz asupra copilului se înțelege orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate față de acesta, prin care sunt periclitată viața, dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială, integritatea corporală, sănătatea fizică sau psihică a copilului, și se clasifică drept abuz fizic, psihologic, sexual, economic și emoțional, exercitat și prin alienare parentală, cu scopul ca minorul să respingă pe unul dintre părinți sau de a împiedica construirea și menținerea legăturilor personale dintre minor și părintele său, precum și cu alte persoane față de care copilul a dezvoltat legături de atașament.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 65 alin. (2) și ale art. 76 alin (1) din Constituția României republicată.

**Președintele
Camerei Deputaților**

**Președintele
Senatului**